

tett beteges hajlamok a vadnyugat törvénytelenységében szabadon burjánzhattak. Az érdekes történetvezetésű, ám túlságosan hosszú és gyakorta már-már a nézhetetlenség határát súrolóan brutális *Brimstone* esetében azt kívánom, több jelenetét bárcsak sose láttam volna. Az egyetlen, ami megérte a szenvedést, az Guy Pearce, aki vérfagyasztóan zseniális a perverz és szadista tiszteltes szerepében, de az általa üldözött néma szülésznőt alakító Dakota Fanning is hasonlóképpen remekel Martin Koolhoven filmjében.

A mexikói Michel Franco *April lánya* (*Las Hijas de Abril/April's Daughter*) című filmje egy tizenhét évesen teherbe esett lány, Valeria (Valeria Becerril) története, aki testvérével és szerelmével él a tengerparti házukban, mígnem anyja (Emma Suárez) Valeria nővérének, Clarának (Joanna Larequi) a hívására haza nem jön, hogy „segítsen” megcsélt lányának. Ez a segítség azonban hamarosan egyik lánynak sem lesz kedvére, főleg nem Valériának, aki kétségbeesve próbálja helyreállítani saját korábbi, idilli életét szerelmével és a kisbabájával. A mexikói film nem érdektelen ugyan, de nem is tartozott a versenyprogram krémjébe, nem úgy, mint orosz versenytársa, a *Szívrítmuszavarok* (*Arrhythmia*) Boris Khlebnikov rendezésében. Utóbbi kíméletlenül őszintén beszél a mai orosz mentősök életéről, a fiatal orvosok helyzetéről, a rájuk nehezedő nyomásról és az ennek következtében egyre többeknél problémát jelentő alkoholizmusról és magánéleti problémákról. Khlebnikov filmje Oleg (Aleksandr Yatsenko) és Katya (Irina Gorbacheva) párkapcsolatának nehézségei mellett alapos betekintést nyújt a mentőorvosok mindennapjaiba és az egészségügy helyzetébe, ahogy azt néhány évvel korábban a román Cristi Puiu tette a *Lăzărescu úr halála* (*Moartea domnului Lăzărescu*, 2005) című alkotásában.

Idei miskolci tartózkodásom igencsak rövidre sikerült, így külön öröm volt számomra, hogy Ruben Östlund *A négyzet* (*The Square*) című, idén Cannes-ban aranypálmával kitüntetett alkotását már láthattam májusban a Croisette-en. Kimaradt viszont Bruno Dumont-nak a *Jeannette: Jeanne D'arc gyermekkora* (*Jeannette, l'enfance de Jeanne d'Arc/Jeannette: The Childhood of Joan of Arc*) című musicalje, a CineFest fődíjával jutalmazott *Western* Valeska Grisebach rendezésében vagy a Pedro Pinho által rendezett, szintén díjazott portugál alkotás, *A zérus gyár* (*A Fábrica de nada / The Nothing Factory*).

VÁRÓ Kata Anna

Közép-európai klasszikusok egymás közt

Váró Kata Anna beszélgetése Muszatics Péter filmtörténésszel, a CineClassics kurátorával

Milyen szempontok szerint állt össze a CineClassics idei programja?

A *Valahol Európában* 70 éve készült, rendezője, Radványi Géza pedig 110 éve született, a film felújítása most készült el, ráadásul 4K-ban, azaz tökéletes minőségben — nyilvánvaló volt, hogy folytatjuk a Magyar Nemzeti Filmarchívummal éveken ezelőtt megkezdett kooperációt, és itt, a CineClassicsban mutatjuk be a filmet, és a DVD-változatot is, ami a napokban került az üzletekbe. Ephraim Kishonról régóta terveztünk programot, nagyon örülök, hogy idén megvalósult. Arra kerestük a választ, hogy mihez köthet a humora, mennyiben budapesti, vagy éppen jellegzetesen közép-európai. Nagyon örültem annak, hogy a filmje, *A Blaumilch csatorna* telt házzal ment. Jiří Menzel jövő februárban lesz 80 éves, filmje, a *Sörgyári capriccio* csodálatos, ezért döntöttünk úgy, hogy idén ez lesz a fesztivál nyitófilmje. 2013-as életműdíjasunk, a CineClassics védnöke, Szabó István adta át az idei életműdíjat Menzelnek. A film főszereplője, Magda Vášáryová pedig nemcsak ragyogó színésznő, hanem igazi európai is, ezért egy pillanatig sem volt kérdés, hogy övé legyen az Európa-díjunk.

Lenyűgöző összeállítás, valóban élő filmtörténelem mindaz, amit említettél. Nem véletlen, hogy a CineClassics évek óta nagy népszerűségnek örvend. Jól bejártott és nélkülözhetetlen eleme a CineFestnek, de érdekelné, hogy Te mint a program kurátora hogyan látod ezt? Tervezel esetleg változtatásokat a program szerkezetében? Milyen jövőbeli elképzelések vannak a CineClassics programjára vonatkozóan?

Tervezünk módosításokat, a jövőben részben szeretnénk retrospektívekre koncentrálni (lehetőleg alkotók jelenlétében),

illetve nagyobb súlyt helyeznénk az élményszerűségekre, azaz csak tökéletes minőségű, felújított kópiákat vetítenénk.

Miért tartja ennyire szívügyének a fesztivál az új filmek mellett a filmtörténeti klasszikusok bemutatását?

A klasszikus filmek iránt világszerte egyre nagyobb az érdeklődés. Minden nagy fesztiválnak van filmtörténeti szekciója. Fontos, hogy nagyvászonon nézzünk újra régi filmeket — más az élmény, mintha tv-ben vagy monitoron néznénk. A CineClassics ráadásul a régiókból származott nagy művészekre fókuszál, tehát célja az emigránsok újrafelfedezése, új összefüggésekben való bemutatása is.

Mi volt számodra az idei CineFest legemlékezetesebb pillanata?

Nagy élmény volt néhány napot Jiří Menzellel és Magda Vášáryovával tölteni. Annak különösen örülök, hogy sikerült megnyernünk Szabó Istvánt és Bálint Andrást a laudációk megtartására. Szabó István és Bálint András laudációi a fesztivál nyitóünnepségén régi és mély művészbárságokat tükröztek, amit jól lehetett érezni a színpadon is. Szabó István az emberi érintésről beszélt, és arról, hogy néhányan Közép-Európából elvitték ezt a titkot magukkal Hollywoodba, de néhányan itt őrizték tovább. Menzel is közéjük tartozik, és itt, Európának ezen a részén mondott el néhány fontos történetet. Menzel és Szabó a színpadon játékosan tértek hajtottak egymás előtt, ebben egyszerre nyilvánult meg tisztelet és ironia. Szerintem ez a néhány perc a CineFest történetének legszebbjei közé tartozik. Ilyenek miatt érdemes fesztiválokat szervezni.